

Cena Kurjera:
W Warszawie: podana jest
 w nagłówku numeru wieczornego.
Na prowincji i w Cesar-
stwie: opłata za przesyłkę
 kosztu ekspedycji: rocznie rs. 3,
 półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartal-
 nie kop. 75, miesięcznie kop. 25.
 Oddzielna przedpłata na jedno
 tylko wydanie Kurjera przyjmo-
 wana być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny
 kop. 5, poranny w dniu powsze-
 dnie k. 3 w niedziele i święta k. 5.

Dziś: Kandyda Męcz.
 Sobota: Franciszka Serafiakowa W.
 Niedziela: Placyda. M. i Flawj.
 Poniedziałek: Brunona Wyzn.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 9-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-tej rano do 1-ej w południe.

Wschód księżyca o godzinie 4 minut 54 w.
 Zachód 4 7 r.
 Wysokość wody na rzece Wiśle pod War-
 szawą stóp 1 cali 9.

Wschód słońca o godzinie 6 minut 5
 Zachód 5 33.
 Długość dnia godzin 11 minut 36.
 Ubyło 5 7.

Cena ogłoszeń:
Reklamy: za jeden wiersz
 pierwszy raz 25 kop., każdy na-
 stępny raz 20 kop.
Nekrologja: za jeden wiersz
 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłosze-
 nia w numerach porannych, z wy-
 jatkami niedzielnych i świętecz-
 nych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przy-
 muje także Biuro Ogłoszeń Rajch-
 mana i Frendlera, ulica Senator-
 ska nr 18.

Wtorek: Justyny P. Męcz.
 Środa: Brygidy Wdowy.
 Czwartek: Bogdana Opała Dyonizego
 Piątek: Franciszka Wyzn.

— Numer niniejszy wyszedł z dru-
 ku o godzinie 6-ej rano.

KALENDARZ.

Widowiska: Teatr wielki: „Zbójcy” (godzina 7
 wieczorem);—Teatr rozmaitości „Córka pani An-
 got” (występ pani Filleborn);—Teatr nowy (przy
 ulicy Królewskiej): „Co to za głowa”. (Godzina 7 i
 pół wieczorem.)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Now. wr. dowiaduje się, iż ministerjum spra-
 wiedliwości w związku z nowym kodeksem handlo-
 wym opracowuje nową ustawę o konkursach.

— Pet. wied. donoszą, iż ministerjum finansów
 zamierza ustanowić za granicą specjalnych agentów
 handlowych, których zadaniem będzie informować
 przemysłowców krajowych o handlu za granicą i
 firmach zagranicznych, pozostających w stosunkach
 z kupcami i producentami miejscowymi.

— Według świeżo wydanego rozporządzenia mi-
 nisterjum komunikacji, podający prośby o budowę
 nowych kolei obowiązani są przedstawiać: 1) krótki
 opis gruntu, po którym przechodzić ma projektowa-
 na droga; 2) wiadomości o produkcyjności promie-
 na drogi, tj. o ilości zboża, produkcji fabryk itd.; 3)
 wiadomości, w jakiej mierze nowa kolej może mieć
 charakter linii miejscowej lub tranzytowej, z ozna-
 czeniem w przybliżeniu ilości towarów; 4) wiadomo-
 ści o stopniu zaludnienia i środkach dotychczasowej
 komunikacji osobowej; 5) oznaczenie w przybliżeniu
 kosztów drogi; 6) obliczenie najmniejszej średniej
 taryfy, niezbędnej dla pokrycia wydatków eksploa-
 tacji, procentów i umorzenia kapitału nakładowego;
 niezależnie od tego prośba powinna wyszczególnić,
 czy wyjednywana kolej może się obejść bez ulg ze
 strony rządu lub nie i w ostatnim wypadku, jakie
 ulgi są wymagane.

— Zarząd pocztowy podaje do wiadomości po-
 wszechnej, iż w osadzie Annapol, w gubernji lubel-
 ski, otwartą została nowa stacja telegraficzna we-
 wnątrzna.

— Komisja archeologiczna wileńska postanowiła

wydawać kopje paleograficzne dawnych aktów i na-
 dań, znajdujących się w tamecznej bibliotece publi-
 cznej i w centralnym archiwum; najpierw ogromne
 być mają wzory rękopisów z aktów urzędowych od
 końca XV-go do początku XVIII-go wieku.

— Ministerjum finansów zatwierdziło ustawę kasy
 pożyczkowej przemysłowców lubelskich.

— Rząd gubernjalny plocki wydał świeżo urzę-
 dowe sprawozdanie o instytucjach dobroczynności
 publicznej w gubernji plockiej za r. 1883-ci.

— Warsz. dniew. w depeszy z Petersburga dono-
 si, iż pozostający do rozporządzenia głównodowo-
 dzącego wojskami okręgu warszawskiego, generał-
 major ks. Manwelow, otrzymał rangę generał-lej-
 nanta, wraz z uwolnieniem od służby z powodu
 choroby.

— Warsz. Dniew. pisze co następuje: „Donoszą
 nam z Aleksandrowa pogranicznego, iż w dniu 27-ym
 z. m. odstawiono na komorę celną młodego czło-
 wieka w wieku lat 27-iu p. S., zatrzymanego w chwili
 potajemnego przechodu granicy. Z licznych jego do-
 kumentów okazuje się, iż skończył kursa akademii
 medyko-chirurgicznej, był słuchaczem uniwersytetu
 paryskiego, w ostatnich zaś czasach, jak utrzymują,
 był rewizorem aptek w Warszawie; obecnie zaś, nie
 posiadając paszportu zagranicznego, zdecydował się
 na potajemne przejście granicy celem udania się do
 Paryża i następnie do Genewy. Gdyby nie ta osta-
 tnia okoliczność, S. zapłaciłby karę 4½ rs. za prze-
 jście granicy i na tem byłby koniec; dziś wszakże
 odesłano go wraz z policjantem do warszawskiego o-
 berpolicmajstra. Przy S. znaleziono 2,600 rs., z któ-
 rych 600 rs. pozostawiono mu, 2,000 rs. zaś odesłano
 do oberpolicmajstra. Celem wycieczki — była chęć
 przejechania się... o ile jest to prawda.”

— Dozorcy policyjni otrzymali polecenie częstej
 rewizji domów w porze wieczornej, a to celem prze-
 konania się czy w sieniach i na schodach znajduje
 się światło zapalone we właściwym czasie, a miano-
 wicie o zmroku, winno zaś się palić do samej pół-
 nocy.

— W dniu onegdajszym zmarł w Warszawie
 Adam Naimski, b. naczelnik kancelarii oberpolicmaj-

stra, emeryt, sumienny urzędnik i cieszący się sza-
 cunkiem człowiek.

— JE. ks. arcybiskup Popiel wyjeżdża w dniu ju-
 trzejszym do Nowomińska i zabawi po za obiegem
 Warszawy około dwóch tygodni.

— Z teatru.

„Scribe und keine Ende”, zawołał ktoś kiedyś, pa-
 rodując podobne słowa, wyrzeczone o Szekspirze
 przez jakiegoś wątrobianego Niemca!

Zaszczyt to dla Scribego, którego zresztą już i
 Dumas połączył z genialnym poetą, nazwawszy go
 „Szekspirem chińskich cieniów.”

Tak jest, Scribe und keine Ende, bo nie tak łatwo
 wykreślić z repertuaru pisarza, który znał teatr jak
 nikt przed nim i po nim, nie wyłączając tych, co peł-
 nemi garściami zapożyczają się od lekceważonego
 „cieśli scenicznego.”

Naprawdę ta „Szkłanka wody”—jakże nią za-
 wsze przyjemnie ochłodzić się można wśród palącej
 atmosfery dzisiejszego repertuaru!

Wody literackiej istotnie tam wiele — ale jaka
 szklanka! jak misternie szlifowana, jak dobrze drogi
 kryształ naśladuje, jak się w niej wszystko mieni
 tęczowemi barwami!

To też wzrusza się ramionami przy czytaniu afi-
 sza, przypominającego teatralne dzieje z przed pół
 wieku — ale idzie się do teatru, a co więcej, wychod-
 zi się nitylko bez znużenia, ale nawet ze szcze-
 rem zadowoleniem.

Wczorajsze przedstawienie „Szkłanki wody” mo-
 gło być zostawione po sobie takie same wrażenie, gdy-
 by nie okoliczność, która przyczyną nas w teatrze
 za drobną uważać — gdyby nie to, że sztuka była nie-
 dokładnie wyprobowana.

Długo chęliśmy się z sumiennego przygotowy-
 wania repertuaru i dawaliśmy je zawsze za powód
 rozwekłych między nowościami odstępów, dziś gi-
 nie i ta jeszcze tradycja porządku i ładu i coraz czę-
 ściej występujemy na scenę z dziełem ledwie w po-
 łowie ułożenem.

Tak było niedawno ze „Światem nudów”, tak by-
 ło wczoraj ze „Szkłanką wody.”

Nie można powiedzieć, żeby to nieumienie ról by-
 ło wynikiem wyłącznie pamięciowych niedomagań
 ze strony artystów, ale brakowało widocznie porzą-
 dnej próby, na serio, poważnie poprowadzonej, któ-

— O nie! ja ci mówię, że nie — uspokoił jego skru-
 puly pan Przycieński.

I zwracając się do stojącego nieruchomo Franza,
 rzekł doń parę słów po niemiecku, których Grzesz na-
 turalnie nie zrozumiał, a na które herr Franz z całą
 powagą odpowiedział:

— O nein, gnädiger Herr, o nein!

— Widzisz — zwrócił się znów do Grzesia — i Franz
 także powiada, że to nie zawczasie. Zresztą ran-
 nego wstania i wczesnego ożenienia się nikt nie za-
 łował.

— To prawda, jasnie panie — rzekł ośmieliwszy
 się nieco Grzesz — ale...

Śmiałości dalszej mu zabrakło. Zamilkł.

— Jakież ale?... — zapytał dziedzic.

— Chcąc się żenić, jasnie panie, potrzeba mieć i
 utrzymanie dla żony...

— Utrzymanie, to rzecz najmniejsza... znajdzie
 się... niech cię o to głowa nie boli...

Były to słowa, które rzeczywiście mogłyby wypro-
 wadzić Grzesia z kłopotu, gdyby mu tylko tego do o-
 żenienia się brakowało.

Niestety jednak, bohaterowi naszemu brak było
 czegoś jeszcze...

— A, w końcu — ośmielił się dodać — do ożenienia
 się potrzeba koniecznie...

— Czego?... — zapytał pan Przycieński.

— Narzeczonej, jasnie panie — wydobył z siebie
 wreszcie Grzesz słowo drażliwe, którego o kwadrans
 wcześniej nie byłby za nic w świecie wymówił wo-
 bec dziedzica.

— Naturalnie, mój Grzesiu, naturalnie. No, ale

GRZESZ.

HISTORIA MAŁŻEŃSKA

opowiedział

WOŁODY SKIBA.

(Dalszy ciąg.)

Acz parafjanin, bohater nasz wiedział jednak, iż
 byłoby niegrzeczne ceremonjować się dłużej. Usiadł
 zatem i to naprawdę usiadł, nie na skrawku krzesła,
 ale na całym, starał się nawet panować nad sobą i
 nie okazywać jak go ten zaszczyt wzrusza.

Pan Tadeusz popatrzył nań przez chwilę i rzekł:
 — Posiałem po ciebie, Grzesiu, bo mam z tobą o
 czemś ważnem pomówić.

Ciekawość młodego chłopca spotęgowała się jesz-
 cze bardziej. Tchu mu w piersiach zaczynało brzo-
 kować.

— Jesteś jak widzę wcale przystojny — zaczął
 dziedzic — i doszedłeś już do pewnego wieku...

Grzesz skłonił się dziękując za pochlebne słowa,
 ale podziękowania wymówić nie mógł.

— Ileż masz lat?... —

— Już dwadzieścia skończyłem, do usług jasnie
 pana — odpowiedział chłopiec jednym tchem.

— A! to właśnie w sam raz... skończyłeś dwadzie-
 ścia... Nazywasz się, jeżeli się nie mylę...

— Piekarszewski, do usług jasnie pana.

— Pamiętam... Piekarszewski... wcale przyzwoite
 nazwisko... — mówił pan Tadeusz — mój świętej pa-

mięci ojciec opiekował się tobą i ja po nim także po-
 stanowiłem pamiętać o twoim losie...

— Niech Pan Bóg wynagrodzi jasnie panu i nie-
 boszczykowi starszemu panu za wszystkie laski, ja-
 kich doznałem — skłonił się znów Grzesz.

Pan Tadeusz, obojętnie wysłuchawszy podzięko-
 wania, mówił dalej.

— Postanowiłem zająć się tobą... a ponieważ je-
 steś już w tym wieku, w którym można pomyśleć o
 ustaleniu swojego losu i jesteś chłopcem wcale nieze-
 go, postanowiłem cię ożenić...

Gdyby piorun w tej chwili uderzył tuż koło ucha
 Grzesia, nie byłby go zapewne tak zadziwił, ani tak
 oszołomił.

Ożenić... Jego?... jego, któremu dotąd w najsmiel-
 szych młodzieńczych marzeniach nawet w głowie nie
 zaświtała myśl o żonie... jego, który jeszcze się
 martwił, że mu wasy dosyć szybko nie rosną... jego,
 który się bał przystępować do panien, żeby go która
 w szczerości ducha i parafjańskiej prostocie nie po-
 traktowała nazwą — smarkacza!...

Było to czemś niemożliwym i niepojętym. Przysły-
 szalo mu się to chyba.

— Ożenić?... powtórzył z wolna, głosem tak cichym
 i drżącym, jakby się obawiał głośno taką niedo-
 rzeczność powtórzyć.

— A co?... uśmiechając ci się oczy na tę myśl —
 rzekł wesoło dziedzic — tylko się wstydzisz przy-
 znać?... no, no, nie bądź nieśmiały... przyznaj się...

Grzesz zebrał całą odwagę i odpowiedział:

— Rzeczywiście, jasnie panie... w moim wieku...

może to byłoby zawczasie.

raby nierówności zagładziła i chropowatości zao-
kragliła.

Na tem ogólnie niemnem tle, były jednak dodatnie
rysy.

Najprzód p. Hoffmanowa, przyzwyczajona zape-
wne do innego ładu w Krakowie, była najbardziej
pewna swojej roli, djalog prowadziła płynnie, do-
wcipnie i z subtelniemi akcentami.

P. Ładnowska, spożytkowawszy rozsądnie uczy-
nione jej dawniej uwagi, zyskała w roli królowej na
prostocie i szczerości, p. Ładnowski był wykwin-
tym dyplomata, p. Wisnowska wdzięcznie grała
sympatyczną Abigail, słowem sztuka mogła się po-
wieść, gdyby ją lepiej wypracowano, gdyby tak czę-
sto nie niekał się do pomocy suflera p. Wolski, któ-
ry, co prawda, mógłby rolę Mashama ustąpić p. Pra-
żmowskiemu, bo widocznie nie czuje się w swojej
skórze.

Już kiedy się częstuje publiczność „Szkłanką wo-
dy”, trzeba ją przynajmniej podać jak się należy!

== Wspaniała ofiara.

Od komitetu budowy kościoła św. Piotra i Pawła
w parafii św. Barbary w Warszawie, otrzymaliśmy
poniższe wyrazy:

„Pobożna i dobroczynna osoba złożyła w miesiącu
wrześniu r. b. do rąk JE. arcybiskupa warszawskie-
go, ks. Wincentego Popiela, sumę 10,000 rs. w li-
stach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziem-
skiego, na budowę kościoła św. Piotra i Pawła w pa-
rafii św. Barbary w Warszawie, z życzeniem, aby
jej nazwisko pozostało w ukryciu.

Komitet budowy odebrawszy tę hojną ofiarę z rąk
JE., składa niniejszem serdeczne podziękowanie bez-
imiennnej ofiarodawczyni.

Przewodzący w komitecie

Ludwik Górski.”

== Projekt i ofiara.

P. Bernard Kohen wystąpił w ostatnim numerze
Izraelity z projektem utworzenia kosztów ofiarności
publicznej szkół elementarnych połączonych z wy-
kładami rzemiosła a mających zastąpić obecne che-
dery, które tą drogą dałyby się łatwiej znieść.

Praktyczny ten projekt poparł p. Kohen hojną o-
fiarą 3,000 rs.

== Zaniedbana ulica.

Do ulic zaniedbanych pod każdym względem na-
leży niezaprzeczenie Nowolipie.

Część od ulicy Przejazd przez długi czas zamkniętą
otworzono wprawdzie, teraz znajduje się jednak
w stanie prawdziwie okropnym.

Środek ulicy zalega mnóstwo kamieni, częścią po-
wyrywanych z bruku przy budowie domu narożnego,
częścią wypadłych z dawno bardzo nienaprawianego
bruku.

Mostki i rynny powyrywane, rynsztoki występu-
jące z brzegów, powietrze niezdrowe, oto obraz uli-
cy łączącej śródmieście z dzielnicą fabryczną i za-
możną.

O chodnikach wygodnych nie ma co nawet wspo-
minać, zastępuje bowiem takowe wązkie pasek asfal-
tu, po jednej tylko stronie.

Oświetlenie również nieszczegółne, słowem wszyst-
tko w milej harmonji.

Zachodzi pytanie czemu ta biedna ulica zasłużyła
sobie na takie zaniedbanie i zapomnienie?

niech cię i o to głowa nie boli... nie proponowałbym
ci ożenienia się, gdybym nie miał dla ciebie żony.

Tym razem Grzesiowi na myśl przyszło, że właści-
wiej możeby było, gdyby o narzeczoną jego bolała
głowa, a nie dziedzica, nie wiedział jednak w jaki
sposób sformułować tę uwagę, żeby nie obrazić pana
Przycieńskiego i tak pięknie się zwiastującej łaski
jego nie utracić.

— Więc jakże?... dajesz mi rękę i zgodę?—zaga-
dzał go dziedzic, nie dając mu przyjść do siebie z o-
szolomienia.

Jakkolwiek Grzesiowi pod wpływem całej tej roz-
mowy niezmiernie trudno było zebrać myśli, nie stra-
cił jednak przytomności tak dalece, żeby nie zrozu-
miał, że się tu odbywa jakiś targ o kota w worku.
Nie miał wcale ochoty angażować się na niewidziane,
dawać dziedzicowi przyrzeczenia i stwierdzać go
w sposób tak uroczyście jak podanie ręki, którem po-
raz pierwszy w życiu przez dziedzica miał zostać za-
szczęcony.

Tym razem nasunęła mu się nawet wymówka,
którą mógł bez uchybienia grzeczności i posłuszeń-
stwa usprawiedliwić swoje wahanie.

— Co do mnie, to już mniejsza, jaśnie panie—
rzekł, chociaż kłamał, bo rzeczywiście myślał tylko
o sobie—nie wiem jednak czy ta osoba... nie znając
mnie...

— Al chcesz, żeby cię poznała? — przerwał pan
Tadeusz—mojem zdaniem jest to zbyt uczte, całkiem
zbyt uczte.

== Z nieporządków miejskich.

Mieszkańcy domów przyległych do rynku znajdu-
jącego się wewnątrz znanej posesji przy placu św.
Aleksandra, skazani są na oddychanie szkodliwym
dla zdrowia powietrzem, z powodu zalatujących
z tamtąd wiewiówek.

Czyliżby nie było sposobu doprowadzenia tego
targu do większego porządku.

== Przeprowadzka.

Pomimo, że jeszcze kilka dni pozostaje do 8-go ja-
ko terminu przeprowadzki na św. Michał, już po uli-
cach widać furi naladowane meblami i sprzętami do-
mowymi.

Tragarze uwijają się na wszystkie strony, ceniąc
drogo swoją robotę jak zwykle w epoce rumaciej.

== Pomysłowa rada.

W dniu wczorajszym przechodzący koło jednego
z domów przy ulicy Wspólnej, doznawali niemiłego
pryszcicu z powodu wody wylanej na podłogę bal-
konu.

Ktoś z odważniejszych, sówicie pokropiony niezbyt
czystym płynem udał się do sprawcy, a właściwie
sprawczyni figla i z jej koralowych usteczek otrzy-
mał radę, aby jeżeli mu to sprawia nieprzyjemność,
zechciał okrażyć zagrożone miejsce...

Nieprawdaż że pomysłów?

== Ostrożnie z owocami!

Skład chemiczny owoców tegorocznych stanowi
przeważnie kwas, a w małej tylko części cukier i
guma; skutkiem tego dary Pomony są w r. b. tru-
dne do strawienia i w jedzeniu robią wrażenie, jak-
by nie były zupełnie dojrzałe.

Radzimy przeto wielką ostrożność przy spożywa-
niu owoców, aby skutkiem nadużycia nie wpaść w
chorobę, która pod postacią febrы gastrycznej już
zaczyna się objawiać w niektórych okolicach nadwi-
ślańskich.

Po kilkunastu naraz pacjentów, zwłaszcza ze sfe-
ry włościańskiej, wyczekuje konsultacji przed
drzwiami lekarzy, którzy prawie jednogłośnie kon-
statują chorobę, powstałą wskutek nadmiernej kon-
sumcji owoców.

== Uczciwy kupiec.

Z przyjemnością notujemy wszelkie fakta, które
jakkolwiek są spełnieniem obowiązku uczciwego czło-
wieka, przecież bywają dość rzadkie...

Przed rokiem, kiedy w naszym mieście zaczęła się
epoka bankructw, między innemi zawiesił wypłaty
pewien kupiec, który był do tego zmuszony głównie
niezręcznością dwóch swoich dłużników.

Ponieważ kupiec był uczciwym człowiekiem, więc
wierzyciele jego zgodzili się na układy i odstąpili
swoje pretensje za 50%, z czego połowa została im
od razu wypłaconą, a drugą połowę mieli otrzymać
za rok.

Tym sposobem kupiec mógł dalej sklep swój pro-
wadzić.

Rok terminowy upłynął właśnie i wierzyciele z
przyjemnem zdziwieniem zamiast resztujących 25%
należności, otrzymali 50%, chociaż po dobrowol-
nym układzie kupiec nie był do tego prawnie obo-
wiązany.

Odzyskał on jednak od jednego z głównych swo-
ich dłużników całą swoją należność, był więc w mo-
żności ofiarować więcej aniżeli się zobowiązał.

Zwrócił się znów do Franza i zagadał do niego
znowu niezrozumiałym dla Grzesia językiem niemie-
kim, a Franz z taką samą namaszczoną powagą jak
poprzednio odpowiedział:

— *Es ist überflüssig, gnädiger Herr, ganz und gar
überflüssig!*

— Widzisz i Franz powiada, że to zbyt uczte—
przetłómaczył pan Przycieński jego słowa Grzesiowi.
W bohaterze naszym krew, zwykle bardzo spokoj-
nie obiegająca po żyłach, zawrzała.

Zdawało mu się niepojętem co do tego może mieć
Franz. Dziedzic jeszcze jak dziedzic, syn jego opie-
kuna, miał pewne prawo do opiekowania się jego lo-
sem, ale z kąd do decydowania w najżywotniejszych
dla niego kwestjach przychodził kamerdyner dzie-
dzica?...

Było w tej interwencji lokajskiej coś co Grzesia
oburzało i doprowadziłoby do wybuchu, gdyby nie
obecność dziedzica. Przy panu Przycieńskim wybuch-
nąć nie śmiał, hamował się, ale pod wpływem obu-
rzenia stał się bardziej stanowczym i śmielszym.

— Jaśnie pan mi pozwoli — rzekł tonem prawie
męskim,—ale mnie to dziwi, że może być osoba, dla
której jest zbyt ucztem poznać tego, za kogo ma iść
za mąż. Co do mnie, skoro jaśnie pan sędzi, że to
jest pożytecznem dla mojej przyszłości, gotów jestem
spełnić jego rozkazy, lecz nim się zobowiązę, muszę
wprzód poznać tę osobę, która...

Złakł się trochę swojej odwagi i urwał, ale łago-

Taka dobrowolna sumiennosc w czasach „szwin-
dlów” i podstępów, zasługuje na szczególniejsze wy-
różnienie.

== Macocha.

Przy tym wyrazie stają nam na myśli: sieroctwo,
opuszczenie, niekiedy nawet okrucienstwo.

A jednak są macochy, które potrafią wychować
lepiej przybrane dzieci aniżeli własna matka.

Do takich wyjątkowych macoch należała pani **
niedawno zmarła w naszym mieście.

Niedoś, że w ciągu życia jednakowe objawiała
uczucia dwóm pasierbicom i dwóm rodzonym cór-
kom ale po śmierci stwierdziła, że niechce między
nimi czynić najmniejszej różnicy.

Pasierbice tak z ojca jak i z matki nie posiadały
żadnego majątku, gdy tymczasem pani ** była wła-
ścicielką kamienicy, która z prawa przypadła jej
córkom.

Lecz nieboszczka zostawiła testament, przeznacza-
jąc majątek do równego podziału na cztery głowy,
przykazując pod błogosławieństwem, aby rodzone
córki niewały się sprzeciwiać na drodze prawnej
ostatniej woli ich matki.

Prawdziwy a piękny wyjątek!

== Biały Otello.

W dniu wczorajszym na Pradze ujrano jakiegoś
człowieka, jak przewróciwszy swoją towarzyszkę
począł ją dusić.

Pomoc przechodniów uratowała nieszczęśliwą od
niezawodnej śmierci, chociaż i tak długą chorobą
przyplaciła szalone uściski.

Jest to Karolina G., którą uczył w ten spo-
sób własny małżonek Piotr G., posadzając żonę o
niewierność.

Biały Otello zniknął bez wieści, a jest poszukiwa-
ny, celem pociągnięcia go do odpowiedzialności sa-
dowej.

== Kradzieże.

Noce wczorajszej, ze stacji naczelnika dystansu drogi pa-
tersburskiej p. L., niewiadomi złodzieje skradli parę koni i
bryczkę.

Z mieszkania p. A. R., na Okopowej, skradziono 177 rs
gotówką i dwa zegarki srebrne.

Ze strychu w domu pod nr. 12B na Świętojskiej skra-
dziono bielizny za 100 rs.

Pani J. K., przechodzącej przez ulicę Wspólną, jakiś rze-
zinieszek wyciągnął portmonetkę, zawierającą 161 rs. i bilet
na wygraną krowę.

== Ostrożnie z parasolkami.

W dniu wczorajszym na Nicałej przy wyjściu z Saskiego
ogrodu, pani G., potrafiła idącą z przeciwnej strony pannę
M., tak nieszczęśliwie, że protektem parasolki trafiła ją w oko.

Uderzona wydała straszny okrzyk bólu.

Udano się natychmiast do lekarza i panna M., w drodze
jadąc do szpitala, zemdląta.

Niestety! wszelka pomoc okazała się daremną, albowiem u-
derzenie było tak silne, że oko wypłynęło.

== Na desce.

W dniu wczorajszym, Czesław i Antoni bracia Z., mał
chłopey, ułożywszy deskę na parkanie ogrodu na Czernia-
kowskiej, poczęli się huśtać.

Podczas zabawy, deska straciła równowagę i obaj chłopcy
spadli.

Jeden z nich upadł na kamień i niebezpiecznie zranił się
w głowę, drugi zaś złamał nogę.

== Wypadki.

— Na Soleu pod nr. 18-ym Józef N. prze-
wieszając nieostrożnie wpał w dół od wanny i uległ złama-
niu nogi.—Na Franciszkańskiej przy zdejmowaniu z wozu, je-
dna paka osunęła się i przygniotła niebezpiecznie robotnika
Hersza C.

odne spojrzenie pana Przycieńskiego dodało mu nieco
otuchy.

— Mój Grzesiu—rzekł dziedzic—pojmuję twoje
skrupuły, ale to czego żadasz jest niemożliwe, wie-
rzaj mi, że niemożliwe. *Franz, sagen Sie...*

Grześ tak się rozczuchwał, że się odważył przer-
wać dziedzicowi.

— Wiem, jaśnie panie, że i Franz powie, iż to jest
niemożliwe—zawołał—ale w takim razie, jaśnie pa-
nie, jestem jeszcze taki młody i... jeśli jaśnie pan po-
zwoli... wolę się wcale nie żenić...

Energia młodego chłopca miękła i słabła z każdym
słowem. Odwaga jego przeszła całą oktawę *decre-
scendo* i gdy kończył już jej prawie wcale nie było...

Spuścił oczy i czekał co dziedzic powie.

Gdyby był nie spuszczał oczu, gdyby patrzył na
twarz pana Przycieńskiego i uniał chociaż trochę
czytać w fizjognomji, byłby się ciekawych rzeczy do-
czytał w jego nieprzyjemnie w tej chwili przedłożo-
nej twarzy.

— Więc nie chcesz? — rzekł doń dziedzic, — ha!
trudno... przymuszać cię nie będę, jesteś panem swo-
jej woli, w każdym razie, przyznaj, że to niedorzecz-
nie z twojej strony odrzucać szczęście na niewidziane.

Grześ czuł, że miałby coś do odpowiedzi, ale
mleczal.

— No, nie zatrzymuję cię, bądź zdrow, — zakoń-
czył dziedzic tonem wyraźnej niechęci.

Bohater nasz wstał, ukłonił się z uszanowaniem i
zmierzył ku drzwiom gabinetu...

(d. c. n.)

== Materiały statystyczne.

Świeżo wyszedł z druku tom 3-ci „Materiałów do statystyki gubernji radomskiej”.

Nowy poszyt obejmuje statystykę oświaty, wyznań, dobroczynności i urzędów administracyjnych. Najobszerniej jest w nim traktowana historia kościołów parafjalnych gubernji radomskiej.

W końcu książki znajdujemy oddzielny dział wiadomości historycznych o miastach gubernji.

Tom 3-ci jest zarazem ostatnim tomem „Materiałów”.

== Licytacja na most plocki.

Z Plocka piszą do nas co następuje:

W dniu 10-ym października r. b. odbędzie się w warszawskim okręgu komunikacji licytacja przez zapieczętowane deklaracje, a następnie w dniu 14-ym t. m. przetarg głośny od cen deklarowanych, nadzwyczajnego mostu na Wiśle pod Plockiem.

Konkurentów o wzięcie w dzierżawę tego mostu, ma być podobno w tym roku wielu.

Takie współzawodnictwo niezwykle ożywione tłumacza kompetentni tą okolicznością, iż główne źródło dochodów dzierżawcy, w ostatnich kilku latach niedopisujące, ma się wzmódzić znakomicie.

Tem źródłem są tratwy.

Ostatnie dwie zimy lekkie, bezmroźne, niezmiernie utrudniały dowóz drzewa z lasów do windug, czyli przystani rzecznych.

Szczególnie też w okolicach tak z natury bagnistych jak cała Pińszczyzna, będąca główną dostarczycielką drzewa dopływającego rzeczkami i kanałami do Bugu a następnie do Wisły — wywożenie kłóców z boru do windugi, jest możliwem jedynie po lodzie i śniegu.

W ogóle zresztą wszelka zwózka drzewa i w innych nawet okolicach, z powodu braku mrozów, ograniczać się musiała w ciągu ostatnich dwóch lat do przestrzeni leśnych nad samymi wodami splawnymi leżących.

Ztąd i splaw tratw musiał być niezmiernie mały, a natomiast nagromadziło się drzewa do wywozu gotowego ilości znakomite.

Jeżeli przyszła zima, czego ogólnie się spodziewają, normalniejszą będzie od dwóch swoich poprzedników, Wisła nasza, od wiosny począwszy, pokryje się gęsto płynącymi tratwami.

Paroletni zapas drzewa opuści kraj ojczysty, w którym tak po macoszemu z nim się obchodzono.

Gdyby jednak mrozy nawet zawiodły, nowe koleje na Pińszczyźnie, na Wołyniu, na Litwie, częścią już ukończono, częścią na wiosnę mające się ukończyć, dopomogą znakomicie do wywozu drzewa, tak utrudnionego.

Te wszystkie okoliczności współzawodniczący o dzierżawę mostu plockiego biorą w rachubę i przewidując znaczne podniesienie się intryty, do walki z sobą się gotują.

Walka ta wprawdzie skończyć się może rozjemem, kompromisem, wymianą umówionego odstępnego i ogólnym pokojem, z zobowiązaną mniejszą lub większą korzyścią.

Niemniej jednak ta przyszła rozprawa grożąca jeżeli nie krwią, to banknotów rozlewem, obecnie pewne sfery nasze przemysłowe mocno ożywia.

== Na restaurację kościoła.

Z Szadka piszą do nas co następuje:

„Miasteczko Szadek, położone w powiecie sieradzkim, po za obrębem ciekawej przeszłości historycznej nie odznacza się niczem, na czemby wzrok uważnego podróżnika mógł się zatrzymać, z wyjątkiem starożytnego, wspaniałego kościoła, który podczas pogorzeł miasta w roku 1802-ym uległ wielkiemu uszkodzeniu na zewnątrz, ogień bowiem zniszczył dach i powłokę starożytności na ścianach, oraz wieżę, ozdobę kościoła stanowiącą.

Świątynia ta, będąca jedyną tu pamiątką dawnych czasów, przedstawiała ślady spustoszenia, a nawet piękne i mocne sklepienie groziło zawaleniem się.

Gruntowną restaurację tej świątyni zajął się miejscowy proboszcz ks. Józef Sypniewski i dzięki wytrwałym staraniom tego kapłana kościół z ruiny do należytego stanu doprowadzony został z zachowaniem cech starożytności.

Dla wykończenia kosztownej restauracji odbył się na ten cel, w dniu 21-ym b. m., w Szadku koncert i doznał istotnego powodzenia ze strony publiczności liczącej z bliższej jak również i dalszej okolicy przybyłej.

Gra amatorów była wyborna.

Szczególne uznanie należy się pani D. i pannie B., które według programu wykonały w trzech częściach „koncert G moll” na dwa fortepiany Mendelschona i inne najnowsze utwory, w antrakcie zaś panna A. wyśmienitą deklamacją koncert ten uświetniła.

Koncert przyniósł czystego dochodu około 300 rs.

== Splaw buraków.

Z Duninowa piszą do nas co następuje:

„Ruch w Duninowie około splawu buraków Wisłą rozpoczął się na dobre.

Za dni kilka cukrownia rozpocznie kampanję noworoczną.

Jeżeli woda na Wiśle będzie dalej tak mała, jak jest obecnie, splaw wypadnie bardzo drogo, $\frac{2}{3}$ bowiem buraków sprowadzamy wodą.

Temperatura, szczególnie nocą, silnie się oziębia.”

== Koleje poleskie.

Korespondent nasz pisze co następuje:

„Budowa dróg poleskich jest już na ukończeniu.

Część drogi, łącząca Baranowice, stację kolei moskiewsko-brzeskiej, z Wilnem, już od dnia 13-go b. m. przejdzie w ręce ministerjum komunikacji, reszta zaś wykończona zostanie za parę miesięcy.

Dotąd zbudowano 148 wiorst drogi z włożeniem podkładów i szyn, wogóle zaś z robót ziemnych wykonano $\frac{3}{4}$ części, a telegraf urządzono na długości 350 wiorst.

Mostów zbudowano 34; zniesiono 113 zabudowań prywatnych i wywłaszczono 1546 dziesiątyn gruntów.

Kolej posiada dotąd 26 lokomotyw, 632 platformy i 258 wagonów krytych, a z tych 235 pochodzących z fabryki Lilpopa, Rau'a i Loewensteina.

Projektowana jest jeszcze linja, mająca łączyć Baranowice z Białymstokiem.

Jeżeli i ten projekt przyjdzie do skutku, to Polesie przetrznięte zostanie aż w czterech kierunkach z centralnej stacji Łuniniec.

Dzięki więc celom strategicznym, znaczenie ekonomiczne Polesia i jego produkcji wkrótce znakomicie się powiększy.”

== Badania rolnicze.

Korespondent nasz z Kijowa pisze co następuje:

„Od dni kilku bawia w mieście naszym urzędnicy dóbr stołowych Cesarskich rz. r. st. Wagonów i hr. Siewers, wysłani przez główno-zarządzającego majątkami koronnymi generała Richtera, celem obejrzenia więcej znanych i wyszczególniających się gospodarstw tutejszych i obznajomienia się z warunkami gospodarstwa w t. z. kraju południowo-zachodnim.

Badania te mają w następstwie posłużyć za podstawę do ulepszeń w dobrach stołowych.

W przyszłym tygodniu delegaci wspólnie z kilkoma członkami naszego Towarzystwa rolniczego, wyjadą celem obejrzenia główniejszych prywatnych majątków na Ukrainie, Podolu i Wołyniu.”

== Zakład rolniczy horecki.

Korespondent nasz z Horek pisze co następuje:

„Egzamina ostateczne w instytucie horeckim kończą się później, niż w innych zakładach naukowych. Dlatego też dziś dopiero mogę wam donieść o rezultatach egzaminów ubiegłego roku szkolnego.

Otóż zakład horecki ukończyło w r. b. 18 tu praktykantów, tj. takich uczniów, którzy po ukończeniu kursu teoretycznego odbyli całoroczną praktykę i wytrzymali egzamin praktyczny.

W liczbie tych 18-tu znajduje się 4-eh polaków, mianowicie pp. Mikołaj Bardowski, Stanisław Knoll, Zygmunt Makowiecki i Onufry Szczuko.

Drugą kategorię stanowią uczniowie, kończący kurs teoretyczny i udający się na praktykę.

Takich w r. b. zakład horecki liczył 21, a w ich liczbie znajduje się 7-iu polaków, mianowicie pp. Edward Salinowski, Romuald Kaszo-Zgerski, Hipolit Iwaszkiewicz, Stanisław Konoplicki, Władysław Sokolski, Antoni Chropowski i Jan Chajnowski.

Kursa taksatorskie ukończyło w r. b. 9-iu wychowalców, a między nimi 5-iu polaków, tj. pp. Saturnin Byszewski, Stanisław Winarski, Władysław Malinowski, Witold Makowiecki i Daniel Mauro.

Na zakończenie słówko o egzaminach wstępnych. W r. b. najwięcej kandydatów zapisało się do szkoły rolniczej.

Tak np. do klasy 1-iej tej szkoły zgłosiło się 70-iu kandydatów na 25 wakansów.

Przyjęto trzecią część.

Do klasy 2-iej złożono próśb 20, przyjęto 5, do 3-iej na 2-eh kandydatów żadnego nie przyjęto.

Na kursa taksatorskie wstąpiło około 20-tu słuchaczy.”

== Karbunkul na ludziach.

Z Mińska litewskiego korespondent nasz pisze co następuje:

„O parę mil od Mińska, we wsi Przylubach, wybuchnął silny karbunkul.

Kilkanaście sztuk bydła włościańskiego padło od razu jego ofiarą.

Skutkiem też nieostrożnego obchodzenia się z zarażeniami sztukami 4-eh ludzi zachorowało niebezpiecznie, z nich zaś 2-eh umarło w przeciągu kilkunastu godzin.

Przerażenie z tego powodu mieszkańców wsi było ogromne.

Umarłych nikt z początku nie ośmielał się pochować; nareszcie kilku odważniejszych, za pomocą drągów i sznurów, nie dotykając ciała, zaciągnęło zwłoki nieszczęśliwych do dołu, gdzie je zasypało ziemią.

Życie dwóch pozostałych również jest zagrożone tembardziej, iż włościanie stroną zdaleka od chat, gdzie leżą dotknięci karbunkulem i żadnej pomocy nie chcą im udzielić.

Przy braku lekarzy powiatowych u nas, gdzie je den lekarz na kilka a czasem na kilkanaście mil obwodu się znajduje, straszne jest położenie biedaków, dotkniętych silną i nagłą chorobą.”

== Oblawa na cyganów.

Z Gostynina donoszą nam co następuje:

„Okolica nasza staje się coraz bardziej głośniejszą, ale nie wypadkami natury dodatniej, lecz pożogami, mordem i kradzieżą.

W tygodniu ubiegłym w nocy z dnia 27-go z. m. ogień zniszczył domostwo z zabudowaniami gospodarskimi we wsi Bielawy o parę wiorst od Gostynina położonej.

Obecnie zaś całe miasto rozprawia o świeżo dokonanej obławie na cyganów.

W pierwsze święto starozakonnych, w nocy, spełniono w mieście tyle kradzieży, iż w całym Gostyninie powstał ogromny popłoch.

Ponieważ zaś kradzieże zostały dokonane prawie jednocześnie podejrzenie więc padło, iż są one dziełem jakiejś bandy złoczyńców.

Zarządzono poszukiwania i w lesie, o milę od miasta odległym, spotkano tabor cygański.

Rewizja taboru wykryła masę przedmiotów, stanowiących kradzieży pochodzących, jak np. ubrania, biżuterji, świeczników srebrnych, uprzęży, nawet koni, wcale na cygańskie nie wyglądających.

Chociaż więc cyganie podawali się za prawowitych tych rzeczy posiadaczy, wątpliwości jednak nie uległo, iż są one one skradzione.

Gdy przyszło do ich odbioru, banda stawiała opór. Wezwano więc pomocy policji i mieszkańców.

Ostatecznie zabrano wszystkie przedmioty, chociaż przy tem nie obeszło się bez przeszkód i wypadków, banda bowiem broniła się kijami i nożami.

Kilku ludzi zostało rannych.

Po przywiezieniu rzeczy do miasta, sprawdzono, iż w istocie pochodzą one z kradzieży.

Nie znaleźli się tylko właściciele koni, może dlatego, iż pomysłowi cyganie zafarbowali maść skradzionych koni!

Radość w mieście i okolicy z powodu wykrycia kradzieży nie do opisania...”

== Oszustwo.

Korespondent nasz z Siedlec pisze co następuje:

„Ubogi kmiotek ze wsi Sulbiny, nazwiskiem Szczepan Wawer, oszczędzając ciężko zapracowany grosz, zdołał zebrać 24 rs. na kupno potrzebnego mu konia.

W tym celu udał się na jarmark do Łukowa, gdzie też zaraz na targu otoczyli go handlarze Jungsztajn, Sztajman i Himelbaum, którzy przekonawszy się, iż Wawer ma rzeczywiście 24 rs. postanowili pieniądze te zdobyć podstępem.

Pożyczają więc konia od jednego ze znajomych swoich i sprzedają go naszemu kmiecowi.

Ponieważ sprzedający nie mogli złożyć wymaganego przez W. świadectwa własności, przeto powołali się na strażników ziemskich Kohana i Najkiewicza, którzy działając jako osoby urzędowe, poświadczyli, iż koni ten stanowi niezaprzeczoną własność sprzedających.

Targ przybito, Sztajman i sp., otrzymawszy jako zadatek 24 rs. znikli, a wymienieni strażnicy aresztują Wawra, jako posiadacza kradzionego konia.

Stróż bezpieczeństwa publicznego Kohan, prowadząc aresztowanego do magistratu, domagał się odeń 10 rs. za oswobodzenie, lecz przekonawszy się, iż Wawer nie posiada przy duszy ani grosza, puścił go darmo do domu.

Konia zwrócono prawowitemu właścicielowi, a szarowne towarzystwo zeszło się w szynku dla uskutecznienia podziału zdobyczy, strażnicy za swoją interwencję otrzymali: Kohan 4, a Najkiewicz 3 rs.

Biednemu Wawrowi dobrzy ludziska poradziły natychmiast udać się do sądziego śledczego, który też opisaną operację najdokładniej wyjaśnił i o to w dniu 26-ym z. m. sąd okręgowy śledczy skazał handlarzy Jungsztajna i Sztajmana za oszustwo na 4 miesiące więzienia, Himelbauma, jako urlopowanego pisarza wojskowego, na 2 miesiące wojennego więzienia o chlebie i wodzie, a strażników Kohana i Najkiewicza na pozbawienie wszystkich praw i przywilejów i oddanie do rot aresztanckich na 1 rok i 4 miesiące, oraz na 4 lata nadzoru policyjnego.

Kohana i Najkiewicza natychmiast po ogłoszeniu wyroku osadzono w więzieniu, lecz biedny Wawer pieniędzy swoich nie odzyskał.”

== Wypadek kolejowy.

W dniu 1-ym b. m., w pobliżu stacji Koluszki na kolei warszawsko-wiedeńskiej, pociąg osobowy idący w stronę Warszawy, najechał na chłopca nazwiskiem Kopytko i pasioną przez niego krowę.

Koła pociągu krowę zgnioty na miejscu, wydobyły zaś z pomiędzy kół Kopytko, z okropnie rozbitym głową i połamanymi rękami i nogami wieziony do stacji, w drodze zmarł.

Ciało zabitego zabezpieczono do czasu zejścia sądu.

— Rektor Cesarskiego warszawskiego uniwersytetu zawiadamia, iż w roku akademickim 1884/5 wakuja dwa stypendja z legatu ś. p. Włodzimierza Młockiego, każde po rs. 300, dla niezamożnych studentów uniwersytetu warszawskiego wydziałów filologiczno-hi-

Redaktor Wacław Szymanowski.—Sekretarz Redakcji Tadeusz Czapelski.—Wydawca Gustaw Gebethner.